

**SUPREME COURT OF KOSOVO
GJYKATA SUPREME E KOSOVËS
VRHOVNI SUD KOSOVA**

**KOSOVO PROPERTY AGENCY (KPA) APPEALS PANEL
KOLEGJI I APELIT TË AKP-së
ŽALBENO VEĆE KAI**

GSK-KPA-A-198/2014

**Prishtinë/Priština,
25. januar 2017**

U postupku:

M. Đ.

Žalilac

Žalbeno Veće KAI Vrhovnog suda Kosova, u sastavu Sylejman Nuredini Predsedavajući sudija, Anna Bednarek i Beshir Islami, sudija, odlučujući o žalbi na Rešenje Komisije za imovinske zahteve Kosova KPCC/D/A/220/2013 od 27. novembra 2013 (predmetni spisi zavedeni u KAI pod brojevima KPA17501 i KPA17502), nakon većanja održanog 25. januara 2017 donosi sledeću:

PRESUDU

1. Žalbe koje je M. Đ. podneo protiv Rešenja Komisije za imovinske zahteve Kosova KPCC/D/A/220/2013 od 27. novembra 2013, zavedene pod brojevima GSK-KPA-A-198/2014 i GSK-KPA-A-199/2014 spojene su u jedinstven predmet pod brojem GSK-KPA-A-198/2014.
2. Žalbe M.Đ. na Rešenje Komisije za imovinske zahteve Kosova KPCC/D/A/220/2013 od 27. novembra 2013 u vezi sa tužbama zavedenim u KAI pod brojevima KPA17501 i KPA17502 su odbijene kao neosnovane.
3. Potvrđuje se Rešenje Komisije za imovinske zahteve Kosova KPCC/ D/ A/ 220/ 2013 od 27. novembra 2013 u vezi sa tužbama zavedenim u KAI pod brojevima KPA17501 i KPA17502.

Proceduralni i činjenični istorijat:

1. 16. oktobra 2006, M. Đ. (u daljem tekstu “Žalilac”) podneo je dve zasebne tužbe Kosovskoj agenciji za imovinu (u daljem tekstu “KAI”) u svojstvu člana porodičnog domaćinstva nosioca imovinskog prava: njegovog sada pokojnog oca P. Đ. Tužbe su bile zavedene u KAI pod brojevima KPA17501 i KPA17502, i odnosile su se na imovinu, tačnije na zemljišne parcele br. 2243, 2244, 2245 i 2246 ukupne površine 05.92.56 ha i zemljišnu parcelu br. 2247 ukupne površine 00.20.65 ha, obe se nalaze na mestu pod nazivom “Restavica Šuma” u selu Junik, Opština Dečan/Dečane (u daljem tekstu “imovina koja se potražuje”). Prema žalioocu, on ne zna ko trenutno koristi imovinu koja se potražuje.
2. U tužbenim obrascima žalilac je izjavio da je gubitak poseda nad imovinom koja se potražuje, koji se dogodio 12. juna 1999 godine bio povezan sa oružanim sukobom koji se dogodio na Kosovu između 1998 i 1999.
3. Da bi potkrepio svoje tužbe, žalilac je KAI dostavio, između ostalog, sledeće dokumente:
 - Kopiju žaliočevog izvoda iz matične knjige rođenih br. 03-9/90, izdatog 30. januara 1961 od strane Opštine Gjakovë/Đakovica;
 - Kopiju žaliočeve lične karte br. CG017263, izdate 30. aprila 1982 od strane Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije – Socijalističke Republike Crne Gore;
 - Kopiju plana, izdatog 26. septembra 1995 od strane Katastarske opštine Junik, Opština Dečan/Dečane;
 - Kopiju osnovne informacije br. 952-2/695, izdate 26. septembra 1995 od strane Direkcije za katastar pri Opštini Dečan/Dečane u kojoj se navodi da je 1952 imovina koja se potražuje prenetu u posedovni list br. 574 pod imenom Državna farma “Ereniku”, Đakovica, i da takva činjenična situacija postoji i danas, s obzirom da navedene parcele ostaju registrovane pod imenom Poljoprivrednog kombinata “Ereniku”;
 - Kopiju posedovnog lista (PL) br. 310, izdatog 26. septembra 1995 od strane Katastarske opštine Junik, Opština Dečan/Dečane;
 - Kopiju žaliočevog izveštaja od 27. juna 2006, u kojoj je on izjavio: “... ja sam delovao kao lični pratilac 1952, kada je zemljište preneto na Državnu farmu “Ereniku” u Đakovici.”;

- Kopiju uverenja br. 462-47731/2006-02, izdatog 18. septembra 2006 od strane Direkcije za imovinu Republike Srbije;
 - Pismenu izjavu žalioca, od 23. januara 2008, overenu od strane Opštinskog suda u Nikšiću, Republika Crna Gora pod brojem 7263, u kojoj je on izjavio: “1952 sam bio zaposlen kao policajac, kada je zemlja mog oca bila prenetna na Državnu farmu “Ereniku” iz Đakovice. U to vreme sam živeo u Srbiji. (...) 1957 sam se preselio u Nikšić, Crna Gora. Moja majka je nastavila da živi u Rastavici do 1966, nakon čega se i ona takođe preselila u Nikšić. Do danas, kako mi je rečeno (...) niko ne živi na mojoj zemlji”;
 - Kopiju žaliočeve napomene, od 4. februara 2010, u kojoj on pojašnjava “1952 sam bio zaposlen kao policajac, kada je zemlja mog oca bila prenetna na Državnu farmu “Ereniku” iz Đakovice. U to vreme sam živeo u Srbiji (...)”;
 - Kopiju žaliočeve izjave, koju je KAI primila 22. novembra 2010. Žalilac je ponovio da je imovina koja se potražuje bila prenetna na Državnu farmu “Erenik” u Gjakovë/Đakovici. On je takođe dodao da su ga njegove komšije, porodica S., pitale da proda zemlju, ali je on odbio da je proda njima;
 - Kopija usmenog naloga Komisije za stambena i imovinska pitanja (KSIP), kojim je tužba žalioca (tužioca pred KSIP) u vezi sa uništenom kućom koja se nalazi na parceli br. 2246, bila prihvaćena.
4. Početno upoznavanje sa tužbama sprovedeno je 9. oktobra 2010. Tokom tog upoznavanja utvrđeno je da je imovina koja se potražuje neokupirana šuma (KPA17501) i pašnjak (KPA17502).
 5. Naknadno, upoznavanje sa obema tužbama je ponovljeno 17. juna 2010 kroz objavljivanje u Službenom listu KAI br. 2 (dostavljenom Opštini Junik, Opštinskom sudu, i Regionalnoj kancelariji KAI Pejë/Peć). Pored toga, službeni list bio je dostavljen DRC, OEBS-u, UNHCR-u i Instituciji Ombudsmana.
 6. Prema Konsolidovanim izveštajima o potvrđivanju KAI od 9. septembra 2011, posedovni list br. 310 od 20. septembra 2007 bio je negativno potvrđen. Iz izveštaja o potvrđivanju od 1 i 3 avgusta 2007, Katastarski Plan (KP) i PL bili su negativno potvrđeni. 3. avgusta 2007 i 13. januara 2010, Tim KAI za verifikaciju je, *ex-officio*, pronašao delimične posedovne listove (nepotpisane) br. 37, 923, 736, 665, izdate 20. aprila 2007 od strane Direkcije za katastar, geodeziju i imovinu Opštine Dečan/Dečane (Privremena administrativna misija Ujedinjenih nacija na Kosovu). Iz tih dokumenata proizilazi da je imovina koja se potražuje zavedena pod imenima različitih vlasnika: tačnije kompletne parcele br. 2243 i 2247 pod imenom M.Sh., zemljišna parcela br. 2244 pod imenom F.S., zemljišna parcela br. 2245 pod imenom C. A., i parcela br. 2247 pod imenom M. Sh.
 7. Izveštaj KAI o verifikaciji od 1. juna 2007, pokazuje da je zvaničnik iz Odeljenja za katastar pri Opštini Junik, potvrdio da je posedovni list br. 310, podnet od strane žalioca, izdat 1952. Izveštaj takođe naglašava činjenicu da su (imovina koja se potražuje) parcele bile zavedene u Juniku do 1983, kada je snimanjem iz vazduha 1983, koje je stupilo na snagu 1990, one prenete u Babaloq/Babaloć. Dalje, isti izveštaj objašnjava da su stare parcele (br. 2243, 2244, 2245, 2246 i 2247) iz posedovnog lista br. 310 dobile nove brojeve, tačnije (stara) parcela br. 2243 postala je (nova) parcela broj 728, (stara) parcela br. 2244 postala je (tri nove) parcele br. 732, 736 i deo 737, i da su (stare) parcele br. 2245, 2246 i 2247 postale (nova) parcela br 737. S tim u vezi, tim KAI za verifikaciju uspeo je da dobije *ex-officio* Jedinичne bazne podatke br. P-70505002-00728-0, P-70505002-00732-0, P-70505002-00736-0 i P-70505002-00737-0, izdate 13. januara 2010 od strane Opštinske kancelarije za katastar Baballoq/Babaloć, Opština Dečan/Dečane.
 8. Slučajevi su od strane KAI smatrani nespornim usled činjenice da se nijedna zainteresovana strana nije obratila Agenciji.

9. Ožalbenom odlukom br. KPCC/D/A/220/2013 od 27. novembra 2013, Komisija za imovinske zahteve Kosova (u daljem tekstu "KIZK" ili "Komisija") odbacila je žalbe pod brojevima KPA17501 i KPA17502, uz obrazloženje da žalilac nije uspeo da pokaže da žalbe uključuju okolnosti koje su direktno povezane, ili su proizišle iz, oružanog sukoba 1998-1999. Kao posledica toga, prema Komisiji, žalbe ne potpadaju pod njen mandat.
10. 12. juna 2014 Rešenje KIZK dostavljeno je žaliocu.
11. 30. juna 2014 žalilac je uložio žalbe.

Tvrdnje žalioca

12. Žalilac osporava Rešenje KIZK navodeći da se ono zasniva na pogrešno utvrđenim činjenicama i pogrešnoj primeni materijalnog prava. Žalilac traži od Vrhovnog suda da podrži njegove žalbe i da prizna njegova vlasnička prava nad imovinom koja se potražuje da bi on bio registrovan kao vlasnik. Osim toga, on traži da zemljište bude vraćeno njemu. Žalilac objašnjava da je vlasnik imovine koja se potražuje bio njegov otac P. Đ. koji je preminuo 1937, ostavivši imovinu njemu i njegovoj majci J. Žalilac dodaje da su on i njegova majka živeli na i, kao vlasnici, koristili imovinu koja se potražuje do 1952, kada je imovina prenet na "Društveno Preduzeće Erenik-Gjakovë/Đakovica", u cilju stvaranja poljoprivrednog kombinata. On navodi da u vreme prenosa imovine koja se potražuje nije postojala nikakva sumnja da će vlasnici biti izmireni i da njihova imovina neće biti vraćena. On navodi da niko nije živeo na njegovoj imovini i da ista nije bila okupirana do 2012. Na kraju, on dodaje da mu nije poznato šta se nakon te godine dogodilo sa imovinom.

Pravno obrazloženje

Spajanje žalbi

13. Prema Odeljku 13.4 Zakona br. 03/L-079, Vrhovni sud može doneti odluku na osnovu spojenih ili konsolidovanih žalbi, kada je odluku o takvom spajanju ili konsolidovanju žalbi donela Komisija u skladu sa Odeljkom 11.3 (a) Zakona. taj Odeljak dozvoljava Komisiji da uzme u obzir spajanje ili konsolidovanje žalbi radi revidiranja i donošenja odluka kada postoje zajednička pravna i dokazna pitanja.
14. Odredbe Zakona o parničnom postupku koje su primenljive u postupku pred Žalbenim većem KAI Vrhovnog suda shodno Odeljku 12.2 Zakona br. 03/L-079, kao i shodno odredbama člana 408.1 tumačenog u vezi sa članom 193 Zakona br. 03/L006 o parničnom postupku, pružaju mogućnost spajanja svih žalbi na osnovu rešenja ukoliko bi to osiguralo efektivnost suda i efikasnost predmeta.
15. Iz teksta žalbi podnetih od strane žalioca, Vrhovni sud je utvrdio da, osim različitog broja predmeta u vezi kojeg je podneta svaka zasebna žalba, činjenice, pravne osnove i dokazna pitanja su potpuno istovetni za oba slučaja. Jedino se razlikuju katastarske parcele, koje se odnose na imovinska prava, koje su navedene u svakoj žalbi. Žalbe se zasnivaju na istovetnom objašnjenju i na istovetnoj dokumentaciji. Osim toga, pravno obrazloženje KIZK u vezi sa odlukama je istovetno.
16. Stoga su žalbe zavedene pod brojevima GSK-KPA-A-198/14 i GSK-KPA-A-199/14 spojene u jedan predmet pod brojem GSK-KPA-A-218/14.

17. Vrhovni sud je utvrdio da je ožalbeno Rešenje KIZK izdato u skladu sa pravilnom i potpuno utvrđenom činjeničnom situacijom i da su, po tim osnovama, i materijalno i procesno pravo primenjeni na pravi način. Stoga su žalbe odbijene kao neosnovane.
18. KIZK zaključuje da žalilac nije uspeo da pokaže da tužbe uključuju okolnosti koje su direktno povezane sa, ili su proizišle iz, oružanog sukoba 1998-1999. Žalilac osporava ovo mišljenje KIZK. Međutim, važno je naglasiti da je žalilac u svojoj izjavi (dostavljenoj KIA 22. novembra 2015) podnetoj KIA naveo da su on i njegova majka 1957 godine otišli u Nikšić, u Crnu Goru. Pored toga, žalilac je izjavio skoro isto kada je bio kontaktiran od strane KIA (*vidi stranu 103 predmetnih spisa KIA u predmetu KPA17501, i stranu 102 predmetnih spisa KIA u predmetu KPA17502*). U stvari, KIA je pitala žalioaca kada je on izgubio svoj posed, zašto, i ko je koristio imovinu koja se potražuje – on je odgovorio sledeće: “[...*imovina je konfiskovana od strane Države 1952...*]”, i da se on: “[...*sa svojom porodicom nakon toga preselio u Crnu Goru...*]”. Osim toga, žalilac je potvrdio da: “[...*oni nisu otpočeli postupak za povraćaj imovine.... Od 50-ih on ili njegova porodica nikada više nisu posetili Kosovo, i da od tog dana imovinu koristi DP “Ereniku”*]”
19. Po mišljenju Vrhovnog suda žalilac nije dokazao da je on zaista imao u posedu imovinu koja se potražuje pre rata i da se gubitak poseda dogodio između 1998 i 1999 zbog/u vezi sa oružanim sukobom. Dokumenti podneti od strane žalioaca uopšte nisu potvrdili tu okolnost. To nije dovoljno da bi tužba bila usvojena, da bi se osporio sadržaj Rešenja KIZK. Ti elementi treba da budu dokazani bez ikakve sumnje. Nijedan od dokumenata potvrđuje da su žalilac ili njegova majka posedovali imovinu koja se potražuje neposredno pre oružanog sukoba.
20. Osim toga, činjenica da žalilac (i njegova majka) nisu izgubili posed nad imovinom koja se potražuje usled okolnosti direktno povezanim sa, ili proizišlim iz, oružanog sukoba 1998-1999 takođe je podržana njegovim (ponovljenim) izjavama iznetim u žalbi kada je on naveo da su: (a) *“Tokom 1941 žalilac i njegova majka bili proterani sa Kosova i da su oni došli u Nikšić ...”*, i (b) *“Žalilac i njegova majka su živeli i, kao vlasnici, koristili su imovinu, prema podnetoj tužbi, do 1952”*. Niti u jednom podnesku žalioaca, niti pred KIZK, niti pred Žalbenim većem, on nikada nije tvrdio da je gubitak poseda bio povezan sa oružanim sukobom. Opseg ispitivanja tužbi od strane KIZK je međutim, ograničen na one slučajeve u kojima se gubitak poseda nad imovinom dogodio u periodu između 1998-1999. S obzirom da se u ovom slučaju okolnost gubitka poseda dogodila 1952 i da ona nije osporena, učinilo je da slučaj potpada izvan nadležnosti KAI i Žalbenog veća KAI u Vrhovnom sudu.
21. Stoga je rešenje KIZK, kojim je utvrđeno da gubitak poseda usled sukoba nije dokazan, ispravno, i ono je rezultiralo odbacivanjem žalbi kao neprihvatljivim.
22. Zbog svih gore navedenih razloga, shodno Odeljku 13.3.(c) Uredbe UNMIK-a 2006/50 i članu 195, stav 1(d) Zakona o parničnom postupku, žalbe su neosnovane. Stoga je odlučeno kao u izreci ove Presude.

Pravni lek

Shodno članu 13.6 Zakona 03/L-079 ova Presuda je konačna i ne može biti osporena redovnim ili vanrednim pravnim lekovima.

Sylejman Nuredini, Predsedavajući sudija

Anna Bednarek, EULEX sudija

Beshir Islami, sudija

Sandra Sandra , Pisar EULEX-a